2024/3242

23.12.2024

REGULAMENTUL (UE) 2024/3242 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

din 19 decembrie 2024

de modificare a Regulamentului (UE) 2020/2220 în ceea ce privește măsurile specifice din cadrul Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală pentru a acorda asistență suplimentară statelor membre afectate de dezastre naturale

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 43 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European ([1]),

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor ([2]),

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară ([3]),

întrucât:

(1) Dezastrele naturale recente din Europa Centrală și de Est, precum și din sudul Europei au avut un efect devastator asupra populațiilor rurale care trăiesc și lucrează în aceste regiuni. O parte considerabilă a potențialului de producție agricolă și forestieră a fost distrusă și, în consecință, fermierii, deținătorii de păduri și întreprinderile rurale din regiunile afectate de dezastre naturale se confruntă cu pierderi importante de venituri. Pentru a aborda rapid vulnerabilitățile sistemului alimentar al Uniunii și ale comunităților rurale cauzate de respectivele dezastre naturale, este oportun să se acorde rapid un sprijin excepțional și eficace prin intermediul Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), pus în aplicare în cadrul programelor de dezvoltare rurală, și să se asigure o mai mare flexibilitate a normelor existente.

(2) Pentru a răspunde la consecințele dezastrelor naturale care s-au produs începând cu 1 ianuarie 2024, ar trebui să fie instituită o nouă măsură temporară cu caracter excepțional (denumită în continuare „noua măsură”) care să ofere un răspuns la problemele de lichidități care pun în pericol continuitatea activităților agricole și forestiere și continuitatea activităților economice ale întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării, comercializării sau dezvoltării de produse agricole și forestiere. În plus, sprijinul pentru refacerea potențialului de producție agricolă disponibil în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([4]) ar trebui să fie consolidat prin asigurarea unei mai mari flexibilități bugetare în ceea ce privește pragul de menținere a nivelului de protecție prevăzut la articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]) (denumit în continuare „pragul de menținere a nivelului de protecție”).

(3) Întrucât finanțarea noii măsuri va fi asigurată prin FEADR, cadrul juridic stabilit pentru perioada de programare 2014-2020, în special dispozițiile specifice din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și din Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ([6]), precum și din actele delegate și actele de punere în aplicare adoptate în temeiul regulamentelor respective, urmează să se aplice noii măsuri.

([1]) Avizul din 4 decembrie 2024 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).
([2]) Avizul din 21 noiembrie 2024 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).
([3]) Poziția Parlamentului European din 17 decembrie 2024 (nepublicată încă în Jurnalul Oficial) și Decizia Consiliului din 18 decembrie 2024.
([4]) Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).
([5]) Regulamentul (UE) 2020/2220 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) în anii 2021 și 2022 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1307/2013 în ceea ce privește resursele și aplicarea regulamentelor respective în anii 2021 și 2022 și a Regulamentului (UE) nr. 1308/2013 în ceea ce privește resursele și repartizarea unui astfel de sprijin pentru anii 2021 și 2022 (JO L 437, 28.12.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2220/oj).
([6]) Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 549, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1306/oj).

(4) Perioada de programare FEADR a fost prelungită prin Regulamentul (UE) 2020/2220 până la 31 decembrie 2022, iar punerea sa în aplicare continuă până la 31 decembrie 2025. Regulamentul (UE) 2020/2220 a prevăzut, de asemenea, norme tranzitorii care să se aplice în perioada de prelungire respectivă. Întrucât FEADR se află în prezent în această perioadă de prelungire a punerii în aplicare, este oportun să se stabilească condițiile pentru noua măsură și să se prevadă alte flexibilități bugetare în ceea ce privește pragul de menținere a nivelului de protecție prin modificarea Regulamentului (UE) 2020/2220.

(5) Pentru a asigura o mai mare flexibilitate bugetară în ceea ce privește realocarea finanțării pentru noua măsură și submăsura existentă pentru refacerea potențialului de producție agricolă, continuând în același timp investițiile și acțiunile planificate în prevenirea dezastrelor și pregătirea pentru dezastre, precum și în adaptarea la schimbările climatice pentru a atenua impactul dezastrelor din ce în ce mai frecvente provocate de schimbările climatice, statelor membre ar trebui să li se permită să reducă pragul de menținere a nivelului de protecție cu maximum 15 puncte procentuale, dar nu sub pragul minim de 30 %.

(6) Pentru a permite statelor membre să facă față pe deplin consecințelor dezastrelor naturale care s-au produs începând cu 1 ianuarie 2024, ar trebui să li se permită să selecteze pentru sprijin operațiuni care au fost finalizate fizic sau puse în aplicare integral înainte ca cererea de finanțare în cadrul programului de dezvoltare rurală să fie prezentată autorității de management, cu condiția ca operațiunile respective să constituie un răspuns la astfel de dezastre naturale.

(7) Sprijinul din cadrul noii măsuri, care vizează asigurarea competitivității IMM-urilor, precum și a viabilității fermierilor și a deținătorilor de păduri, ar trebui să concentreze resursele disponibile pentru beneficiarii cei mai afectați de dezastre naturale și să acorde resursele respective pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii. Sprijinul ar trebui să fie acordat numai beneficiarilor care au fost afectați de distrugerea a cel puțin 30 % din producție sau din potențialul de producție relevant ca urmare a unui dezastru natural recunoscut în mod oficial sau a măsurilor adoptate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]) în legătură cu un astfel de dezastru natural.

(8) Având în vedere caracterul urgent, temporar și excepțional al noii măsuri și necesitatea efectuării rapide și simple a plăților corespunzătoare, ar trebui să se stabilească o plată unică și o dată de încheiere pentru aplicarea noii măsuri.

(9) Pentru a acorda un sprijin sporit fermierilor, deținătorilor de păduri sau IMM-urilor cele mai afectate de dezastre naturale, este oportun să li se permită statelor membre să ajusteze nivelul sumelor forfetare pentru anumite categorii de beneficiari eligibili, de exemplu prin stabilirea anumitor intervale sau a unor categorii largi de beneficiari eligibili, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii.

(10) Atunci când acordă sprijin pentru noua măsură, statele membre ar trebui să ia în considerare sprijinul acordat prin alte instrumente de sprijin naționale sau ale Uniunii sau scheme private pentru a răspunde impactului dezastrelor naturale.

(11) Resursele pentru noua măsură ar trebui programate cu o rată de cofinanțare de până la 100 %.

(12) Pentru a asigura o finanțare adecvată a noii măsuri fără a pune în pericol alte obiective ale programelor de dezvoltare rurală, este necesar să fie stabilită o cotă maximă a contribuției Uniunii la noua măsură.

(13) Sprijinul pentru refacerea potențialului de producție agricolă și forestieră ca răspuns la dezastre naturale ar trebui să acorde prioritate operațiunilor bazate pe principiul „a reconstrui mai bine”, și anume utilizarea fazelor de redresare, reabilitare și reconstrucție după un dezastru pentru a spori reziliența sectorului agricol și forestier prin integrarea măsurilor de reducere a riscurilor de dezastre, astfel cum se indică în Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre 2015-2030 al Biroului Organizației Națiunilor Unite pentru reducerea riscurilor de dezastre, asigurându-se, în același timp, că operațiunile selectate reprezintă cea mai bună relație între cuantumul sprijinului și obiectivul de a asigura reziliența la dezastre.

([7]) Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 228/2013, (UE) nr. 652/2014 și (UE) nr. 1143/2014 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivelor 69/464/CEE, 74/647/CEE, 93/85/CEE, 98/57/CE, 2000/29/CE, 2006/91/CE și 2007/33/CE ale Consiliului (JO L 317, 23.11.2016, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

(14) Pentru a reduce sarcina administrativă a beneficiarilor afectați de dezastre naturale și a statelor membre atunci când recunosc o situație de forță majoră, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a considera întreaga zonă ca fiind grav afectată de un dezastru natural.

(15) În vederea asigurării unor condiții uniforme pentru punerea în aplicare a noii măsuri prin intermediul programelor de dezvoltare rurală în cadrul juridic al perioadei de programare 2014-2020, astfel cum a fost prelungită prin Regulamentul (UE) 2020/2220, ar trebui să fie conferite competențe de executare Comisiei. Competențele de executare respective ar trebui să se refere la prezentarea noii măsuri în programele de dezvoltare rurală, la monitorizarea și evaluarea politicii de dezvoltare rurală, la prezentarea rapoartelor anuale de punere în aplicare și la punerea în aplicare a controalelor și a sancțiunilor. Respectivele competențe ar trebui să fie exercitate în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului ([8]).

(16) Întrucât obiectivul prezentului regulament, respectiv abordarea și atenuarea impactului dezastrelor naturale asupra sectoarelor agroalimentar și forestier ale Uniunii prin asigurarea unui sprijin temporar cu caracter excepțional prin intermediul FEADR, nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre, dar acesta poate fi realizat mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE). În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivului respectiv.

(17) Prin urmare, Regulamentul (UE) 2020/2220 ar trebui să fie modificat în consecință.

(18) Având în vedere efectele devastatoare ale dezastrelor naturale actuale și necesitatea urgentă de a aborda și de a atenua impactul acestora asupra sectoarelor agroalimentar și forestier ale Uniunii, se consideră oportun să se invoce excepția de la termenul de opt săptămâni prevăzută la articolul 4 din Protocolul nr. 1 privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană, anexat la TUE, la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.

(19) Pentru a se asigura o punere în aplicare corespunzătoare a noii măsuri și luând în considerare caracterul urgent al situației determinat de nevoia urgentă de abordare și atenuare a impactului dezastrelor naturale asupra sectoarelor agroalimentar și forestier ale Uniunii, prezentul regulament ar trebui să intre în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Regulamentul (UE) 2020/2220 se modifică după cum urmează:

1. la articolul 1 alineatul (2) se adaugă următorul paragraf:

„Prin derogare de la primul paragraf a doua teză de la prezentul alineat, atunci când realocă fonduri și cheltuiesc fonduri pentru măsurile menționate la articolul 6a din prezentul regulament și la articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, statele membre pot reduce ponderea globală a contribuției FEADR rezervată pentru măsurile menționate la articolul 59 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013. Reducerea respectivă nu depășește cuantumurile FEADR realocate măsurilor menționate la articolul 6a din prezentul regulament și la articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și nu depășește 15 puncte procentuale din ponderea globală a contribuției FEADR stabilită în programele de dezvoltare rurală pentru măsurile menționate la articolul 59 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013. În acest scop, se ia în considerare ponderea globală a contribuției FEADR stabilite în programele de dezvoltare rurală, astfel cum a fost planificată la momentul prelungirii perioadei de programare pentru programele sprijinite de FEADR până la 31 decembrie 2022, în conformitate cu alineatul (1) de la prezentul articol. Cota totală rezervată măsurilor menționate la articolul 59 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 nu trebuie să fie mai mică decât pragul minim prevăzut la articolul respectiv. Aceeași reducere în puncte procentuale se poate aplica resurselor suplimentare menționate la articolul 58a alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 fără a realoca fonduri pentru măsurile menționate la articolul 6a din prezentul regulament și la articolul 18 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.”;

([8]) Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

2. la articolul 2 se adaugă următorul alineat:

„(5) Prin derogare de la articolul 65 alineatul (6) din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013, autoritatea de management poate selecta pentru sprijin operațiuni care au fost finalizate fizic sau puse în aplicare integral înainte de depunerea unei cereri de finanțare la autoritatea de management, cu condiția ca operațiunile respective să fie puse în aplicare prin măsurile menționate la articolul 6a din prezentul regulament și la articolul 18 alineatul (1) litera (b) sau la articolul 24 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013 și cu condiția ca astfel de operațiuni să constituie un răspuns la un dezastru natural care s-a produs începând cu 1 ianuarie 2024.";

3. se introduc următoarele articole:

„*Articolul 6a*

Sprijin temporar cu caracter excepțional pentru fermierii, deținătorii de păduri și IMM-urile afectate în mod deosebit de dezastre naturale

(1) Sprijinul în temeiul prezentului articol acordă asistență de urgență fermierilor, deținătorilor de păduri și întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) care au fost afectate în mod deosebit de dezastre naturale, cu scopul de a le permite să-și continue activitățile economice, sub rezerva condițiilor prevăzute în prezentul articol.

(2) Sprijinul acordat în temeiul prezentului articol este condiționat de recunoașterea în mod oficial de către autoritățile publice competente ale statelor membre a faptului că la sau după 1 ianuarie 2024 s-a produs un dezastru natural, în sensul definiției de la articolul 2 alineatul (1) litera (k) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013, și că dezastrul natural respectiv sau măsurile adoptate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului (*) pentru eradicarea sau limitarea răspândirii unei boli a plantelor sau a unui organism dăunător au cauzat distrugerea a cel puțin 30 % din producție sau din potențialul de producție relevant.

(3) Sprijinul în temeiul prezentului articol se acordă pentru:

(a) fermieri;

(b) deținătorii privați și publici de păduri și alte organisme de drept privat și public și asociațiile acestora, cu excepția pădurilor aflate în proprietatea statului gestionate de stat;

(c) IMM-urile care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării, comercializării sau dezvoltării produselor agricole prevăzute în anexa I la TFUE sau a bumbacului, cu excepția produselor pescărești; sau

(d) IMM-urile care își desfășoară activitatea în domeniul prelucrării, mobilizării și comercializării de produse forestiere.

În ceea ce privește prelucrarea produselor agricole, rezultatul procesului de producție poate fi un produs care nu intră sub incidența anexei I la TFUE.

(4) Statele membre direcționează sprijinul în temeiul prezentului articol către beneficiarii cei mai afectați de dezastre naturale, prin stabilirea condițiilor de eligibilitate pe baza dovezilor disponibile.

(5) Sprijinul în temeiul prezentului articol ia forma unei sume forfetare care urmează să fie plătită până la 31 decembrie 2025, pe baza cererilor de sprijin aprobate de autoritatea competentă până la 30 iunie 2025. Nivelul plăților poate fi diferențiat pe categorii de beneficiari, pe baza unor criterii obiective și nediscriminatorii.

(6) Cuantumul maxim al sprijinului în temeiul prezentului articol nu trebuie să depășească 42 000 EUR per beneficiar.

(7) Atunci când acordă sprijin în temeiul prezentului articol, statele membre iau în considerare sprijinul acordat în cadrul altor instrumente de sprijin naționale sau ale Uniunii sau scheme private pentru a răspunde impactului dezastrelor naturale, pentru a asigura buna gestiune financiară în conformitate cu articolul 33 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului (**), după caz, direcționând în același timp sprijinul către beneficiarii cei mai afectați de dezastre naturale.

Articolul 6b

Dispoziții aplicabile sprijinului temporar cu caracter excepțional acordat fermierilor, deținătorilor de păduri și IMM-urilor afectate în mod deosebit de dezastre naturale

(1) Sprijinul temporar cu caracter excepțional menționat la articolul 6a din prezentul regulament este finanțat de FEADR ca măsură în sensul articolului 13 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013.

(2) Contribuția maximă din FEADR pentru măsura menționată la articolul 6a este de 100 %.

(3) Sprijinul prin intermediul FEADR prevăzut pentru măsura menționată la articolul 6a nu trebuie să depășească 10 % din contribuția totală a FEADR la programul de dezvoltare rurală pentru perioada 2021-2022.

Articolul 6c

Forță majoră

În ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 în scopul finanțării, gestionării și monitorizării PAC atunci când sunt recunoscute situațiile de forță majoră, astfel cum sunt menționate la articolul 2 alineatul (2) din regulamentul respectiv, în cazul în care un dezastru natural grav afectează grav o suprafață bine determinată, statul membru în cauză poate considera că întreaga zonă este grav afectată de dezastrul respectiv.

Articolul 6d

Competențele de punere în aplicare ale Comisiei

(1) Comisia poate adopta acte de punere în aplicare de stabilire a normelor necesare pentru punerea în aplicare a măsurii menționate la articolul 6a prin intermediul programelor de dezvoltare rurală în cadrul juridic aplicabil în perioada de programare 2014-2020, prelungită în conformitate cu articolul 1, cu privire la:

(a) monitorizarea și evaluarea politicii de dezvoltare rurală;

(b) prezentarea programelor de dezvoltare rurală;

(c) prezentarea rapoartelor anuale de punere în aplicare;

(d) punerea în aplicare a controalelor și a sancțiunilor.

(2) Actele de punere în aplicare menționate la primul alineat de la prezentul articol se adoptă în conformitate cu procedura de examinare menționată la articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului (***).

Articolul 6e

Procedura comitetului

(1) În exercitarea competențelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 6d alineatul (1) literele (a), (b) și (c) din prezentul regulament, Comisia este asistată de Comitetul pentru dezvoltare rurală înființat prin articolul 84 din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013. Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(2) În exercitarea competențelor de punere în aplicare prevăzute la articolul 6d alineatul (1) litera (d) din prezentul regulament, Comisia este asistată de Comitetul pentru fondurile agricole înființat prin articolul 103 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului (****). Respectivul comitet reprezintă un comitet în înțelesul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.

(*) Regulamentul (UE) 2016/2031 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 octombrie 2016 privind măsurile de protecție împotriva organismelor dăunătoare plantelor, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 228/2013, (UE) nr. 652/2014 și (UE) nr. 1143/2014 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivelor 69/464/CEE, 74/647/CEE, 93/85/CEE, 98/57/CE, 2000/29/CE, 2006/91/CE și 2007/33/CE ale Consiliului (JO L 317, 23.11.2016, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj).

(**) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(***) Regulamentul (UE) nr. 182/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 februarie 2011 de stabilire a normelor și principiilor generale privind mecanismele de control de către statele membre al exercitării competențelor de executare de către Comisie (JO L 55, 28.2.2011, p. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(****) Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 (JO L 435, 6.12.2021, p. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj)."

Articolul 2

Prezentul regulament intră în vigoare la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 19 decembrie 2024.

Pentru Parlamentul European	*Pentru Consiliu*
Președinta	*Președintele*
R. METSOLA	BÓKA J.